



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Engelli bireylerin istihdama katılımı, sosyal hayata tam ve eşit katılımını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda geçmiş yıllarda İŞKUR'un desteğiyle düzenlenen mesleki eğitim kursları, engelli bireylerin iş gücüne katılımında önemli bir rol oynamıştır. Nitekim 2007-2019 yılları arasında yalnızca Diyarbakır'da yaklaşık 500 görme engelli birey bilgisayar işletmenliği, büro yönetimi, sekreterlik ve temel bilgisayar operatörlüğü gibi alanlarda eğitim almış ve bu kurslar aracılığıyla kamu kurumlarında istihdam edilmiştir.

Ancak, 2019 yılında yapılan yönetmelik değişikliği ile mesleki eğitim kurslarına katılım için en az iki kişinin istihdam edileceğine dair taahhüt alınması zorunluluğu getirilmiştir. Bu düzenleme, özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde engelli bireylerin eğitim ve istihdam süreçlerini olumsuz etkilemiştir. Özel sektör firmalarının bu taahhüdü vermekten kaçınması nedeniyle Diyarbakır'da son beş yıldır herhangi bir mesleki eğitim kursu açılmamaktadır.

Engelli bireylerin mesleki eğitim programlarından yararlanamaması, istihdam edilebilirliklerini ciddi anlamda sınırlandırmakta ve sosyal hayata tam katılım hakkını engellemektedir. Bu durum, Anayasa'nın eşitlik ilkesi başta olmak üzere, engelli bireylerin çalışma hayatına katılımını düzenleyen ulusal ve uluslararası mevzuata da aykırıdır.

Bu bağlamda;

1. Diyarbakır'da kamu kurumlarında ve özel sektörde kaç engelli istihdam edilmektedir?
2. Diyarbakır'da kamuda çalışanların yüzde kaç engelli bireylerden oluşmaktadır?
3. Engelli istihdam kotaları etkin bir şekilde uygulanıyor mu? Diyarbakır ve Türkiye genelinde kamu kurumları ile özel sektör firmalarının engelli istihdam kotasını ne ölçüde doldurduğuna dair bir denetim yapılmış mıdır?
4. Kota açığı bulunan kurumlara yönelik herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
5. 2019 yılında yapılan yönetmelik değişikliği ile mesleki eğitim kurslarına katılım için getirilen istihdam taahhüdü şartının, engelli bireylerin mesleki eğitim almasını zorlaştırdığına dair Bakanlığınıza iletilmiş şikayetler bulunmakta mıdır?

6. Söz konusu istihdam taahhüdü nedeniyle Diyarbakır ve diğer illerde kaç mesleki eğitim kursunun açılmadığına dair bir çalışma yapılmış mıdır? Eğer yapıldıysa, hangi illerde kaç kurs açılması planlanmış ancak gerçekleştirilememiştir?
7. Özel sektör firmalarının engelli bireyleri istihdam etme konusundaki çekingenliklerini aşmak için herhangi bir teşvik programı veya destek mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?
8. Güneydoğu Anadolu Bölgesi gibi istihdam olanaklarının kısıtlı olduğu yerlerde, engelli bireylerin mesleki eğitim alabilmesini sağlamak için istihdam taahhüdü şartının esnetilmesi veya kaldırılması düşünülmekte midir?
9. Engelli bireylerin mesleki eğitime erişimini artırmak için alternatif eğitim modelleri veya uzaktan eğitim gibi yöntemler geliştirilmesi konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
10. Engelli bireylerin işe alım süreçlerinde yaşadığı ayrımcılıkla ilgili veriler mevcut mudur?
11. Engelli bireylerin iş görüşmelerinde veya çalışma ortamlarında ayrımcılığa maruz kaldığına dair Bakanlığınıza iletilen şikayetler var mıdır? Bu şikayetler doğrultusunda herhangi bir denetim, yaptırım veya bilinçlendirme çalışması yapılmış mıdır?
12. İŞKUR'un engelli bireylere yönelik sunduğu hibe ve destek programları yeterli midir?
13. Engelli bireylerin kendi işlerini kurabilmesi için sağlanan hibeler, krediler veya teşvik programlarının kullanım oranları nedir?
14. Bu teşviklere başvuran ve olumlu sonuçlanan başvuruların oranı kaçtır?
15. Teşviklerin bölgesel dağılımına dair herhangi bir eşitsizlik tespit edilmiş midir?
16. Engelli bireylerin çalışma hayatına uyum süreçleri nasıl desteklenmektedir?
17. İş yerlerinde engelli dostu düzenlemeler yapılması için özel sektör ve kamu kurumlarına yönelik teşvik veya zorunluluk içeren düzenlemeler mevcut mudur?
18. Engelli bireylerin iş yerlerindeki fiziksel ve dijital erişim sorunlarıyla ilgili Bakanlığınıza iletilen şikayetler var mıdır?